

Les dones seguim aquí

Amb motiu del Dia Internacional de la Dona, aquest 8 de març les dones tornaran a reivindicar el seus drets en nom del feminisme. Per aconseguir la igualtat plena encara falta molt de camí per recórrer i l'hem de recórrer junts.

Aina Torné a la llibreria Ca la Figa.

Pot semblar una fal·làcia que el primer de maig celebrem el Dia del Treball i, per altra banda, el 8 de març commemorem el Dia de la Dona Treballadora. La història del 8-M va començar el 1857, quan centenars de dones d'una fàbrica tèxtil van manifestar-se pels carrers de Nova York per denunciar les precàries condicions laborals i l'esclatxa salarial respecte dels homes. L'actuació policial va comportar la mort de 120 dones i arran dels fets es va fundar el primer sindicat femení. El 1909 es va commemorar per primera vegada el record d'aquella lluita i, un any després, es va establir com a dia internacional. La lluita feminista, però, ve de més lluny. La necessitat d'igualtat entre les persones, independentment del seu gènere, ha estat un constant al llarg de la història.

Aina Torné, ballarina, pedagoga i emprenedora, remarca la celebració del 8-M perquè «el dia de l'home és sempre». Considera que és important que les dones tinguin un espai de visibilitat. Aquest és també un dels motius de la creació del seu projecte *Ca la Figa*, la llibreria feminista oberta recentment al cor del barri antic de Manresa. D'altra banda, l'escriptora Zulima Martínez lamenta que homes i dones «malauradament encara no estem al mateix nivell». I tot i reconèixer que «treballem cada dia per la igualtat», la infermera Cristina Cruz, regidora de Dona i Igualtat, comenta que el Dia de la Dona és un moment en què es fan més visibles les desigualtats que pateixen les dones.

El feminisme, cosa de totes i tots

El feminisme, entès com a igualtat amb drets i llibertats entre els homes i les dones, pot semblar encara una utopia, amb una visió plural. Torné destaca que «cada dona té la seva pròpia vida, condicionada socialment i culturalment de maneres diferents per la societat». Aquest moviment reivindicatiu, segons Martínez, «no va en contra de res ni de ningú, ja que el feminisme només té sentit com a eina per *empoderar* les persones i neix de la necessitat de posar en valor la feminitat». Totes tres coincideixen a subratllar que el feminisme, tot i estar centrat en les dones, comprèn tothom.

En la societat patriarcal en què vivim, encara han de canviar moltes coses. Les eines més efectives per dur a terme una revolució són l'educació i la visibilitat. La primera és essencial per aconseguir una societat amb mirada crítica i igualitària. La segona serveix per evidenciar tot el que hem après i després. Cal qüestionar les convencions i les construccions socials, els rols i els gèneres, entre altres aspectes. Torné posa l'èmfasi en el debat: «S'ha de poder parlar de tot i que cadascú doni el seu punt de vista per tal d'anar teixint entre tots i totes vies de solució».

L'educació, base del canvi

Una bona educació des de petits és imprescindible per a un futur més just. Per aconseguir-ho, cal que tothom faci el pas cap a una societat igualitària. Martínez, que també exerceix la docència al grau d'Educació Infantil de la FUB, assenyala la importància «d'educar els futurs docents per donar-los eines, estratègies i informació a fi de potenciar la seva mirada crítica». Per a Cruz, educar en la igualtat és necessari «perquè els més petits interioritzin que els homes i les dones som iguals». I afegeix que les escoles no són l'únic àmbit responsable de l'educació: «També hi ha les iniciatives de formació impulsades per l'Ajuntament i els mateixos mitjans de comunicació».

Torné fa referència a un engranatge de tres eixos per parlar de l'educació: escola, família i societat. Els infants passen moltes hores amb els seus mestres i professors i cal que aquests els donin eines per formar-se amb valors feministes, però no tot el pes ha de recaure en la docència. Les famílies també han de treballar per «difuminar els rols». Com a infermera de Pediatria, Cruz destaca que la societat tendeix a tractar els nounats en funció «d'allò que tenen entre les cames» i subratlla que «la conciliació familiar és clau per trencar amb els estereotips». Segons Martínez, «els rols han d'estar definits per la complementarietat, prescindint del gènere».

Al llarg de la història ha quedat demostrat que el patriarcat s'ha imposat sobre les dones i les ha relegat a tasques no menys importants com tenir cura dels fills i de la casa. La societat ha acceptat les imposicions patriarcales com a normals. Caldria diferenciar entre habitual i normal. Que a la porta de l'escola hi hagi majoritàriament mares i àvies esperant per recollir els infants és habitual, però no es pot normalitzar. Aquest és un exemple de tants de la manca de conciliació en les feines domèstiques. La població també necessita reeducar-se i anar progressant cap a una societat més justa i igualitària en tots els àmbits.

Zulima Martínez, escriptora.

Dones i literatura

Llegir és una de les millors maneres d'aprendre. En aquest context, cal llegir per ampliar fronteres. Moltes dones, durant molts anys, van haver d'amagar-se sota un pseudònim masculí o enfrontar-se a la censura en les seves publicacions només pel fet de ser dones. Actualment, cada cop hi ha més iniciatives que en recuperen les obres i les visibilitzen. Torné insisteix en la necessitat que a les escoles i els instituts es llegeixin llibres escrits per dones per «augmentar la riquesa literària i formar joves crítics».

Martínez no creu en una sola manera d'entendre la literatura feminista: «Hi ha llibres escrits per dones molt masculistes i literatura escrita per homes amb mirada feminista». Cruz considera que la literatura feminista és útil per «crear referents». Per a Martínez, calen llibres atractius per als joves i que l'oferta sigui àmplia i plural, per tal que la «mirada de l'ésser humà acabi convergint en el mateix: la necessitat de viure en igualtat i amb respecte».

Aquest 8-M

Mentre hi hagi desigualtats, cal reivindicar-se. L'existència del 8-M continua sent malauradament una necessitat en ple segle XXI. A més, Cruz posa l'accent en el fet que, en moments de crisi com l'actual, les desigualtats encara es fan més notables. Per revertir la situació, cal que tothom s'impliqui en la formació d'una societat millor, més justa i més igualitària. Per això és molt important la coherència: «Si el discurs és un, però les accions no van en concordança, tot cau pel seu propi pes», adverteix Martínez.

Per alçar la veu a favor del feminisme, a Manresa s'han organitzat diversos actes per sensibilitzar la població de la lluita contra les desigualtats latents. Entre altres, és prevista la presentació del llibre de Iolanda Batallé, *Atreveix-te a fer les coses a la teva manera*, el taller de literatura

creativa *Literatura en veu de dona*, conduït per Maria Cirera, i l'espectacle de dansa *Totes*, a càrrec de l'Esbart Manresà. Tres picades d'ullet també a la cultura, un dels sectors més castigats per la crisi del coronavirus.